

Uchwała NR XX/101/12
Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski z
dnia 27 czerwca 2012r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2014

Na podstawie: art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. z 2001 r. Nr 142 poz.1591 z późn. zm.) oraz art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2014 o następującej treści:

„WSTĘP

Przemoc w rodzinie stanowi poważny problemem społecznym, wobec którego oczekuje się tworzenia specjalistycznej sieci wsparcia, realizowanej przez profesjonalistów: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy i innych, w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej.

O przemocy w rodzinie mówimy zawsze, gdy do czynienia mamy z zachowaniem skierowanym wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc charakteryzuje się następującymi cechami:

- **jest intencjonalna** – działanie sprawcy przemocy jest działaniem zamierzonym ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie jej;
- **jest zjawiskiem wynikającym z działania człowieka** – działania lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny wobec pozostałych;
- **narusza prawa i dobra osobiste** – sprawca wykorzystując przewagę siły ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do funkcjonowania oraz narusza podstawowe prawa ofiary, np. prawo do życia, zdrowia, nietykalności osobistej, godności, szacunku, wolności itd.
- **powoduje cierpienie i ból** – sprawca narażając ofiarę na utratę życia i zdrowia powoduje poważne szkody na jej zdrowiu fizycznym i psychicznym; wywołuje ból i cierpienie, które

sprawiają, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie może przybierać także różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów. Zazwyczaj rozróżnia się jej następujące rodzaje:

- **przemoc fizyczna** – celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie życia;
- **przemoc psychiczna** – zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu;
- **przemoc seksualna** – zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności;
- **przemoc ekonomiczna** – każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy;
- **zaniedbanie** – ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Występowanie przemocy w rodzinie niesie ze sobą tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do szkód emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi.

Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Gryfów Śląski, zwany dalej Programem, ma charakter długofalowy. Jego zakres obejmuje lata 2012–2014. Został opracowany zgodnie z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz treścią Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (DZ. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami).

W miarę potrzeb i zmieniającej się sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Zgodnie z wspomnianą wyżej ustawą, na władzach publicznych spoczywa obowiązek zapewnienia wszystkim obywatelom równego traktowania i poszanowania ich praw i wolności (preambuła ustawy). Tym samym, na mocy art.6 ust. 2, nakłada na gminę obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

ANALIZA ZJAWISKA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY GRYFÓW ŚLĄSKI W 2011 ROKU

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych z uwzględnieniem zjawiska przemocy w rodzinie.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku gmina Gryfów Śląski liczyła 10 105 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lwówku Śląskim wynosiła 714, czego jedynie 127 posiadało prawo do odbioru zasiłku.

Ze statystyk Komisariatu Policji w Gryfowie Śląski wynika, że na terenie gminy w roku 2011 przeprowadzonych zostało 58 interwencji domowych. W tym czasie wszczęto 21 procedur „Niebieskie Karty”.

Z informacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gryfowie Śląskim wynika, że w 2011 roku rozpatrzono 41 wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe. Spośród osób, wobec których prowadzone było postępowanie, 16 było sprawcami przemocy. Wsparcia w postaci poradnictwa prawnego i psychologicznego udzielono 23 osobom. W stosunku do dwóch osób do Prokuratury Rejonowej w Lwówku Śląskim skierowano zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w roku 2011 z pomocy skorzystało 645 osób z 306 rodzin, co stanowi 6,4% ogólnej liczby mieszkańców gminy. W tym czasie stwierdzono 3 przypadki stosowania przemocy w rodzinie, a 8 osobom doświadczającym przemocy, oprócz pomocy materialnej, udzielono wsparcia w postaci poradnictwa socjalnego, psychologicznego i prawnego.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić rozmiary występowania przemocy w rodzinie na terenie naszej gminy. Dzieje się tak głównie z powodu zjawiska tzw. przemocy ukrytej, do której dochodzi w rodzinach, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy o jej występowaniu,.

CELE PROGRAMU

Cel główny:

- ograniczenie występowania oraz łagodzenie skutków zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Gryfów Śląski poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

Cele szczegółowe:

- sporządzenie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Gryfów Śląski;
- usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz ujednolicenie procedur postępowania;
- zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób doświadczających przemocy;
- podejmowanie działań skierowanych do sprawców przemocy;

- podniesienie świadomości środowiska lokalnego na temat zjawiska przemocy.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Do osiągnięcia wskazanych wyżej celów Programu posłuży zrealizowanie następujących zadań:

- zdobycie informacji na temat występowania zjawiska przemocy w rodzinie;
- rozpoznanie możliwości integrowania i koordynacji działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zbudowanie sieci wsparcia dla osób doświadczających przemocy;
- opracowanie standardów postępowania z osobami stosującymi przemoc;
- dostarczenie społeczności lokalnej wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

REALIZACJA ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Realizacja zaplanowanych zadań będzie możliwa dzięki przeprowadzeniu szeregu działań, które w konsekwencji przyczynią się osiągnięcia celów wskazanych w niniejszym Programie. Zgodnie z art. 9b, ust. 1 i 2 cytowanej wcześniej ustawy, działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy realizuje Zespół Interdyscyplinarny.

Zadanie pierwsze.

Zdobycie informacji na temat występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania:

- gromadzenie danych statystycznych Policji, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych instytucji i organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- dokonanie analizy dynamiki występowania zjawiska przemocy;
- tworzenie bazy danych dla potrzeb sprawozdawczości.

Zadanie drugie.

Rozpoznanie możliwości integrowania i koordynacji działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie gminy Gryfów Śląski;

- budowanie porozumienia i współpracy lokalnych instytucji zajmujących się przemocą, których przedstawiciele będą członkami zespołu interdyscyplinarnego oraz tworzonych na jego bazie grup roboczych;
- wypracowanie jednolitych procedur postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie dla wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się tym problemem na terenie gminy.
- monitorowanie skuteczności działań podejmowanych przez zespół interdyscyplinarny.

Zadanie trzecie.

Zbudowanie sieci wsparcia dla osób doświadczających przemocy.

Działania:

- funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych ich Rodzin oraz Ofiar Przemocy
- udzielanie wsparcia osobom doświadczającym przemocy poprzez organizowanie pomocy psychologicznej;
- rozpowszechnianie informacji o telefonach zaufania: „Niebieska Linia”;
- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty;
- podnoszenie kompetencji osób zajmujących się problematyką przemocy w gminie;
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego;
- zapewnienie schronienia osobom zmuszonym do opuszczenia swojego domu;
- współpraca z Ośrodkami Interwencji Kryzysowej
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Zadanie czwarte.

Opracowanie standardów postępowania z osobami stosującymi przemoc.

Działania:

- izolowanie sprawców przemocy;
- udzielanie informacji na temat prowadzonych programów korekcyjno – edukacyjnych;
- motywowanie sprawców przemocy do udziału w adresowanych do nich programach korekcyjno – edukacyjnych
- prowadzenie rozmów z osobami stosującymi przemoc, a jednocześnie nadużywającymi alkoholu.

Zadanie piąte.

Dostarczenie społeczności lokalnej wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania:

- rozpowszechnianie plakatów, ulotek i broszur dotyczących zjawiska przemocy w

rodzinie i możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy na terenie gminy;

- przekazywanie treści związanych z przemocą podczas zajęć prowadzonych w ramach programów profilaktycznych w szkołach z terenu gminy;
- prowadzenie kampanii wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczania oglądania przemocy w telewizji i grach komputerowych;
- zamieszczanie w lokalnej prasie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w związku z występowaniem przemocy w rodzinie.

SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Monitoring realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Gryfów Śląski będzie prowadzony przez zespół interdyscyplinarny, poprzez:

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy;
- analizę i ocenę wyników realizacji konkretnych działań; składanie rocznych sprawozdań z realizacji programu Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej.

System ewaluacji, mający na celu ocenę stopnia realizacji celów programu, będzie prowadzony na podstawie wskaźników otrzymanych w wyniku sprawozdań dostarczonych przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego przez osoby bezpośrednio odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań i działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W oparciu o system ewaluacji będą planowane zadania na kolejne lata.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Źródłem finansowania zadań programu są środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.”

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Gryfów Śląski.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

UZASADNIENIE

Art. 6 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (DZ. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami) stanowi, że:

„Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Do zadań własnych Gminy należy w szczególności tworzenie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;*
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;*
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;*
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.*

Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.